

GSMH

Turgay ÇETİN

Devlet Bütçe Uzman Yardımcısı
turgayc@bumko.gov.tr

Geçtiğimiz günlerde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), üretim yöntemiyle hesaplanan gayri safi milli hasıla (GSMH) ve harcama yöntemiyle hesaplanan gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) 2007 yılı ikinci çeyrek sonuçlarını açıkladı. Buna göre Türkiye ekonomisi, 2002 yılının birinci çeyreğinden itibaren aralıksız büyüme sürecini devam ettirmiştir ancak bu yılın ikinci çeyreğiyle büyüme hızında yavaşlama olduğunu söyleyebiliriz. Türkiye ekonomisi, 2007 yılı ikinci çeyreği ile birlikte üst üste yirmi iki çeyrek büyümeyi sürdürerek önemli bir rekora imza atmıştır.

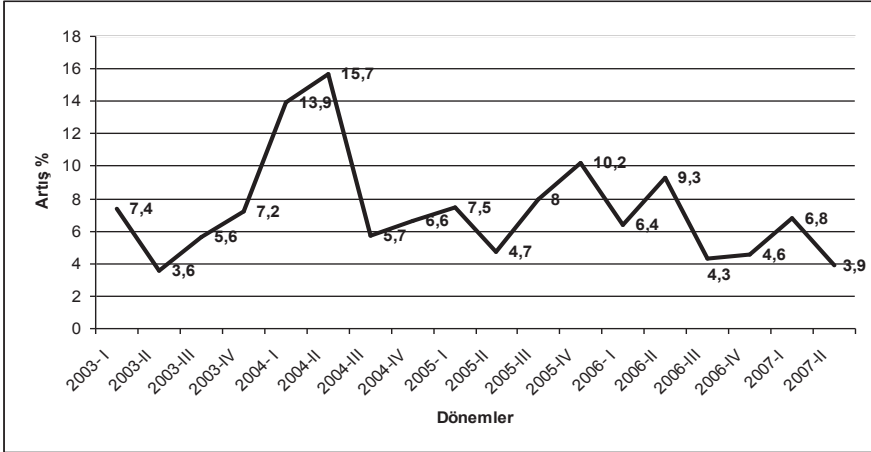
2007 yılının ilk çeyreğinde %6,8 olan Türkiye ekonomisindeki büyüme hızı ikinci

çeyrekte %3,9 olarak gerçekleşmiştir. Çeyrek dönemler itibariyle bakıldığında son bir yılda (Temmuz 2006 - Haziran 2007) GSMH'deki büyüme üç çeyrek dönem, Türkiye'nin hedeflediği büyüme hızı olan %5'in altında kaldı. 2007 yılı sonuna geldiğimizde yılsonu büyüme oranının, geçtiğimiz beş yılda gösterilen yüksek büyüme performansının altında gerçekleşeceği beklenmektedir.

2007 yılının ikinci üç aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre sabit fiyatlarla GSMH %3.9'luk artışla 38.9 milyon YTL olmuştur. 2007 yılının ilk altı aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre cari fiyatlarla GSMH %14.9'luk artışla 277.431 milyon YTL,

GSMH ARTIŞ ORANLARI

DÖNEMLER	2003- I	2003- II	2003- III	2003- IV	2004- I	2004- II	2004- III	2004- IV	2005- I	2005- II	2005- III	2005- IV	2006- I	2006- II	2006- III	2006- IV	2007- I	2007- II
GSMH ARTIŞ ORANLARI	7,4	3,6	5,6	7,2	13,9	15,7	5,7	6,6	7,5	4,7	8	10,2	6,4	9,3	4,3	4,6	6,8	3,9

ABD doları cinsinden %16.7'lik artışla 201.837 milyon dolar olmuştur. 2007 yılının ilk altı aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre sabit fiyatlarla GSMH %5.2'lik artışla 72.7 milyon YTL

olmuştur.

GSYH'deki artışa da bir göz atacak olursak, 2007 yılının ikinci üç aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre sabit fiyatlarla GSYH %3.9'luk

artışla 39.1 milyon YTL olmuştur. 2007 yılının ilk altı aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre cari fiyatlarla GSYH %14.9'luk artışla 277.588 milyon YTL, ABD doları cinsinden %16.7'lik artışla 201.951 milyon dolar olmuştur. 2007 yılının ilk altı aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre sabit fiyatlarla GSYH %5.3'lük artışla 73.3 milyon YTL olmuştur.

2007 yılı ikinci döneminde harcama yöntemiyle GSYH tahmininde özel nihai tüketim harcamaları sabit fiyatlarla %-0.3 azalırken, devletin nihai tüketim harcamaları %7.4, gayri safi sabit sermaye oluşumu %10.0, mal ve hizmet ihracatı %12.7, mal ve hizmet ithalatı %8.4 artış göstermiştir.

Sektörel bazda büyüme oranlarına baktığımızda ise, bu yılın ikinci üç aylık döneminde büyüme oranının %3,9'da kalmasında inşaat dışındaki tüm sektörlerin etkisinin olduğunu

görüyoruz. İnşaat sektörü biraz da milli gelirin hesaplanma yönteminin katkısıyla %15,7 ile hızlı büyümesini sürdürürken, diğer sektörlerin hemen hemen tümünden durgunluk ve küçülme işaretlerinin geldiğini görüyoruz.

Yılın ikinci çeyreğinde sanayi üretimindeki artış hızı %3,2'ye kadar gerilerken tarım sektöründeki üretim %1,1 oranında azalmıştır. Bunların yanında büyüme hızı ticaret sektöründe %3'te, ulaştırma haberleşme sektöründe ise %4,7'de kalmıştır.

Sektörlerdeki büyüme oranlarının GSMH'ye katkılarına göz atacak olursak, sanayi sektöründeki üretim artış hızındaki düşüşe rağmen GSMH'deki artışa en yüksek katkı yine inşaat sektöründen gelmiştir. İnşaat sektörünün GSMH artışına katkısı 0,8 puan olmuştur.

Aşağıdaki tabloda dönemsel olarak sektörel büyüme oranları görülmektedir.

Tablo- Yıllar İtibariyle Sektörlerin Bir Önceki Yıla Göre Sabit Fiyatlarla Yüzde Gelişimleri

Sektörler	2005				2006				2007	
	1.Dönem	2.Dönem	3.Dönem	4.Dönem	1.Dönem	2.Dönem	3.Dönem	4.Dönem	1.Dönem	2.Dönem
Tarım	4,3	8,2	7,5	-0,1	7,6	-0,4	0,5	9,7	1,1	0,9
Sanayi	6,6	3,9	5,7	10,1	4,5	11,1	7,2	6,5	7,5	3,2
İnşaat	20,6	25,4	25,6	14,8	27,1	14,9	21,3	16,1	16,2	15,7
Ticaret	7	5	7,5	9,9	7,1	8	5	4	6,3	3,0
Ulaştırma	6,8	4,7	8	15,2	3,6	5,8	2,1	1,5	7,3	4,7
Mali Kuruluşlar	0,7	0,3	-0,5	-1,2	1	-0,5	1,5	6,9	7,2	6,2
Konut Sahipliği	1,3	1,4	1,6	1,9	2	2,1	2,3	2,3	2,3	2,3
Hizmetler	6,7	5,5	7,7	9,4	5,1	5,2	4,7	6	4,8	3,8
Devlet Hizmetleri	-0,3	1,3	1	1,2	1,9	2,3	2,2	1,5	1,3	1,3
Kar Amacı Olmayan Kuruluşlar	-1,3	0,1	-0,2	0,4	1	1,1	0,2	1,1	1,2	-1,1
İthalat Vergisi	8,7	8,8	14,7	16,2	15,4	14,1	5	2,7	8,8	8,6
GSYİH	6,6	5,5	7,7	9,5	6,7	8,3	4,8	5,2	6,8	3,9
Dış Alem Net Faktör Gelirleri	-47	127,1	-29,8	-51,1	37,9	-66	97,5	137,6	12,3	
GSMH	7,5	4,7	8	10,2	6,4	9,3	4,3	4,6	6,7	5,2

ÖDEMELER DENGESİ

Yasemin ÖZDEMİR
Devlet Bütçe Uzman Yardımcısı
yasemin@bumko.gov.tr

	(Milyon ABD Dolar)	2004	2005	2006	2007	2006	2007	ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ
					EYLÜL	(OCAK- EYLÜL)	(OCAK- EYLÜL)	
A-	CARI İŞLEMLER HESABI	-15.599	-22.604	-32.866	-1.846	-24.522	-26.054	6,25
1.	İhracat f.o.b.	67.047	76.949	91.943	9.472	65.878	80.592	22,34
2.	İthalat f.o.b.	-90.925	-110.479	-133.269	-13.156	-98.073	-114.956	17,21
	Mal Dengesi	-23.878	-33.530	-41.326	-3.684	-32.195	-34.364	6,74
3.	Hizmetler Dengesi: Gelir	22.941	26.640	24.496	3.743	19.469	22.290	14,49
4.	Hizmetler Dengesi: Gider	-10.144	-11.368	-11.134	-1.184	-8.176	-10.147	24,11
	Hizmet Dengesi	-11.081	-18.258	-27.964	-1.125	-20.902	-22.221	6,31
5.	Gelir Dengesi: Gelir	2.651	3.684	4.473	449	3.368	4.733	40,53
6.	Gelir Dengesi: Gider	-8.286	-9.484	-11.062	-1.333	-8.175	-9.891	20,99
	Gelir Dengesi	-16.716	-24.058	-34.553	-2.009	-25.709	-27.379	6,50
7.	Cari Transferler	1.117	1.454	1.687	163	1.187	1.325	11,63
B.	SERMAYE HESABI							
C.	FINANS HESABI	17.752	43.621	45.747	3.131	34.278	36.676	7,00
8.	Yurtdışında Doğrudan Yatırım	-859	-1.078	-934	43	-362	-1.789	394,20
9.	Yurtiçinde Doğrudan Yatırım	2.885	10.027	19.982	940	13.127	15.334	16,81
10.	Portföy Hesabı-Varlıklar	-1.388	-1.233	-4.029	72	-1.721	-2.534	47,24
11.	Portföy Hesabı-Yükümlülükler	9.411	14.670	11.402	-312	4.849	6.417	32,34
12.	Diğer Yatırımlar-Varlıklar	-6.955	259	-12.421	-701	-5.766	-3.207	-44,38
13.	Diğer Yatırımlar-Yükümlülükler	14.658	20.976	31.747	3.089	24.151	22.455	-7,02
	Cari,Sermaye ve Finansal Hesaplar	2.153	21.017	12.881	1.285	9.756	10.622	8,88
D.	NET HATA VE NOKSAN	2.189	2.183	-2.256	-2.868	-1.287	575	-144,68
Kaynak:	www.tcmb.gov.tr GENEL DENGE	4.342	23.200	10.625	-1.583	8.469	11.197	32,21
E.	REZERV VARLIKLAR	-4.342	-23.200	-10.625	1.583	-8.469	-11.197	32,21

I-CARI İŞLEMLER HESABI

Eylül 2007 ayı cari işlemler hesabı alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı dönemine göre % 11 oranında artarak 3.684 milyon ABD dolarına, hizmetler dengesindeki fazlanın % 11,7 oranında büyüyerek 2.559 milyon ABD dolarına, gelir dengesindeki açığın % 29,2 artarak 884 milyon ABD dolarına ve cari transferlerden kaynaklanan girişlerin % 7,9 artışla 163 milyon ABD dolarına yükseldiği görülmektedir.

Bunun sonucunda 2007 yılının Ocak-Eylül döneminde cari açık, bir önceki yılın aynı dönemiyle karşılaştırıldığında % 6,2 oranında artarak 24.522 milyon ABD

dolarından 26.054 milyon ABD dolarına yükselmiştir.

Dış Ticaret Dengesi

2007 yılı Ocak-Eylül dönemi verilerine göre ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret dengesi, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 6,7 artarak 34.364 milyon ABD doları tutarında açık vermiştir. 2007 yılının Ocak-Eylül dönemi alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, altın dahil ithalat (CIF) harcamalarının bir önceki yıla oranla % 18,6 oranında artarak 121.505 milyon ABD dolarına ulaştığı; ihracat (FOB) gelirlerinin % 24,1 oranında artarak 76.201 milyon ABD dolarına ve bavul ticareti gelirlerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'nin gerçekleştirdiği anket sonuçlarına göre % 1,9 oranında azalarak 4.392 milyon ABD dolarına düştüğü

FASILLAR (İHRACAT)	Tutar (1000\$)	Toplam ihracat içindeki payı%
Motorlu kara taşıtları, traktör, bisiklet, motosiklet ve diğer	11.239.792	14,75
Makinalar, mekanik cihazlar, kazanlar ve aksam, parçalar	6.349.080	8,33
Demir ve çelik	6.295.429	8,26
Örme giyim eşyası ve aksesuarları	5.955.324	7,82
Elektrikli makine ve cihazlar, aksam ve parçaları	5.074.826	6,66
İlk 5 Fasılların Toplamı	34.914.450	45,82

FASILLAR (İTHALAT)	Tutar (1000\$)	Toplam ithalat içindeki payı%
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve müstahsalları, mumlar	23.269.227	19,15
Makinalar, mekanik cihazlar, kazanlar ve aksam, parçalar	15.915.688	13,10
Demir ve çelik	11.894.454	9,79
Elektrikli makine ve cihazlar, aksam ve parçaları	9.309.124	7,66
Motorlu kara taşıtları, traktör, bisiklet, motosiklet ve diğer	8.155.830	6,71
İlk 5 Fasılların Toplamı	68.544.324	56,41

Kaynak: www.tuik.gov.tr

görülmektedir.

2007 Ocak- Eylül dönemi itibariyle ithalat (CIF) harcamaları ve ihracat (CIF) gelirleri içindeki payları itibariyle ilk beş fasıl yukarıdaki tabloda yer almaktadır. İthalat harcamalarının fasillara göre dağılımını incelediğimizde ilk sırayı mineral yakıt ve yağların (toplam ithalat içindeki payı =% 19,15) aldığı ve toplam ithalat harcamalarının % 56,41 ini oluşturan ilk 5 fasılın genelde esnekliği düşük ve ekonomik büyümeyle orantılı olarak talebi artan mallara yönelik harcamalardan oluşmaya devam ettiği görülmektedir. 2007 Ocak- Eylül döneminde, ihracat gelirlerine en yüksek

katkının özellikle motorlu kara taşıtları ve ana metal sanayi sektöründen geldiği, diğer önemli fasıllar arasında ise genel olarak ana metal sanayi gibi sermaye yoğun sektörlerin olduğu görülmektedir.

Hizmetler Dengesi

TÜİK'in turizmle ilgili olarak gerçekleştirdiği anket çalışmalarının sonuçlarına göre, 2007 yılının dokuz aylık döneminde turizm gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine oranla % 6,5 artarak 14.622 milyon ABD dolarına, turizm giderleri de % 11,7 artarak 2.384 milyon ABD dolarına yükselmiştir. 2006 yılının Ocak-Eylül döneminde 11.293

milyon ABD doları fazla veren Hizmetler Dengesi kalemi, 2007 yılının aynı döneminde 12.143 milyon ABD doları fazla vermiştir.

Gelir Dengesi

Ücret ödemeleri ve yatırım geliri kalemlerinden oluşan gelir dengesi kalemi, 2007 yılının Ocak-Eylül döneminde 5.158 milyon ABD doları net çıkış kaydetmiştir.

Cari Transferler

Bir önceki yılın Ocak-Eylül dönemiyle karşılaştırıldığında cari transferler, 2007 yılının aynı döneminde % 11,6 oranında artarak 1.325 milyon ABD doları olmuştur.

II- SERMAYE VE FİNANS HESAPLARI

2007 yılının Ocak-Eylül döneminde finans hesaplarında gerçekleşen net sermaye girişi, 2006 yılının aynı dönemine göre % 1,3 azalarak 25.479 milyon ABD doları olmuştur.

Doğrudan Yatırımlar

2006 yılının Ocak-Eylül döneminde 13.127 milyon ABD doları olarak gerçekleşen yurtdışında yerleşik kişilerin yurtiçinde yaptıkları net yatırımlar bu yılın aynı döneminde 15.334 milyon ABD doları olmuştur. 2007 yılının Ocak-Eylül dönemine alt kalemler itibariyle baktığımızda, yurtdışında yerleşik kişilerin Türkiye’de gerçekleştirdikleri net gayrimenkul alımlarının 2.178 milyon ABD dolarına ulaştığı, Türkiye’deki yabancı sermayeli şirketlerin yurtdışındaki ortaklarından kullandıkları kredilerle ilgili olarak 294 milyon ABD doları net kullanım gerçekleştirdikleri görülmüştür. Yurtiçinde yerleşik kişilerin yurtdışında yaptıkları net yatırımlarla ilgili olarak, 2006 yılı Ocak-Eylül döneminde net 362 milyon ABD doları tutarında yeni yatırım yapılmışken 2007 yılının aynı dönemdeki yatırım miktarı 1.789 milyon ABD dolarına çıkmıştır.

Sonuç olarak, doğrudan yatırımlar kaleminde gerçekleşen net girişler, 2006

yılının Ocak-Eylül döneminde 12.765 milyon ABD doları olarak gerçekleşirken 2007 yılının aynı döneminde 13.545 milyon ABD dolarına yükselmiştir.

Portföy Yatırımları

2006 yılının Ocak-Eylül döneminde 3.128 milyon ABD doları net sermaye girişi gözlemlenen portföy yatırımlarında 2007 yılının aynı döneminde 3.883 milyon ABD doları net giriş gerçekleştiği görülmüştür.

Diğer Yatırımlar

2006 yılı Ocak-Eylül döneminde 14.843 milyon ABD doları net giriş gerçekleşen diğer yatırımlar kaleminde, 2007 yılının aynı döneminde 15.985 milyon ABD doları net giriş olmuştur.

Rezerv Varlıklar

Resmi rezervler kalemi 2006 yılının dokuz aylık döneminde 4.927 milyon ABD doları artmışken, bu yılın aynı döneminde 7.934 milyon ABD doları artış göstermiştir.

İktisadi büyümeyle cari işlemler hesabında verilen fazla ve açıkların bağlantılı olduğu, iktisadi büyümenin ithalatı tetiklediği, durgunluk yaşanan dönemlerde ise ithalatın yavaşladığı genel olarak kabul edilen bir olgudur. Bu noktada ihracatın ithalatı karşılama oranı önem kazanmaktadır. Geçen yılın aynı dönemine göre ihracatın % 22,3 ithalatın % 17,2 oranında artış gösterdiği görülmektedir. Dolayısıyla 2006 Ocak – Eylül döneminde % 67,1 olan ihracatın ithalatı karşılama oranınının 2007 Ocak – Ağustos dönemi itibariyle % 70,1’e yükseldiğini görmekteyiz. 2007 yılının ilk yarısında da gözlemlenen ihracattaki yüksek oranlı artış ve ithalatta yavaşlama görülmeye devam etmiştir. Avrupa Birliği ülkelerindeki canlı talep 2006 yılının ikinci yarısından itibaren ihracat performansını olumlu etkilemiştir. Euro’nun bu dönemde ABD doları karşısında değer kazanması

da ihracatın ABD doları cinsinden değerini artırmıştır. Bunun yanı sıra, yılın ilk yarısında iç talebin yavaşlaması ve petrol fiyatlarının geçen yılın aynı dönemindeki seviyesinin altında olması ithalat artışlarını sınırlandıran unsurlar olmuştur. Bu gelişmelere bağlı olarak, Ocak – Ağustos döneminde dış ticaret açığı geçen yılın aynı dönemine göre % 4,41 artarak 30.148 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Ödemeler bilançosunda dikkati çeken bir diğer nokta 2007 yılı Ocak – Ağustos dönemi itibariyle finans hesabında verilen 36.676 milyon ABD doları tutarındaki fazlanın 26.054

milyon ABD doları tutarında gerçekleşen cari açığı finanse etmesi ve 11.197 milyon ABD doları tutarında rezerv artışına yol açmasıdır. 2006 yılsonu itibariyle 19.982 milyon ABD doları, 2007 Ocak – Ağustos dönemi itibariyle 15.334 milyon ABD doları tutarında görülen yurtiçine doğrudan sermaye yatırımları kalemi, cari açığın finansmanı açısından önemli hale gelmektedir. Yapısal olarak ekonomik büyümeye paralel şekilde cari açık veren Türkiye'nin bu açığın finansmanını artan oranda doğrudan sermaye yatırımlarıyla sağlaması cari açığın sıcak parayla finansmanına göre daha az risk taşımaktadır.

ENFLASYON

M. Yasin SAATÇİ
Devlet Bütçe Uzman Yardımcısı
yasin@bumko.gov.tr

TÜFE VE ÜFE (2003=100) (Bir Önceki Aya Göre Değişim)													
	Yıl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	2005	-0,41	0,11	1,26	1,21	0,2	-0,48	-0,74	1,04	0,78	0,68	-0,95	-0,04
TÜFE	2005	0,55	0,02	0,26	0,71	0,92	0,1	-0,57	0,85	1,02	1,79	1,4	0,42
ÜFE	2006	1,96	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	-0,75	-0,23	0,45	-0,29	-0,12
TÜFE	2006	0,75	0,22	0,27	1,34	1,88	0,34	0,85	-0,44	1,29	1,27	1,29	0,23
ÜFE	2007	-0,05	0,95	0,97	0,8	0,39	-0,11	0,06	0,85	1,02	-0,13		
TÜFE	2007	1	0,43	0,92	1,21	0,5	-0,24	-0,73	0,02	1,03	1,81		

TÜFE VE ÜFE (2003=100) (Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişim)													
	Yıl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	2005	-0,41	-0,3	0,96	2,18	2,38	1,89	1,13	2,18	2,98	3,69	2,71	2,66
TÜFE	2005	0,55	0,57	0,83	1,55	2,49	2,59	2	2,87	3,93	5,79	7,27	7,72
ÜFE	2006	1,96	2,22	2,48	4,46	7,36	11,68	12,64	11,8	11,54	12,04	11,72	11,58
TÜFE	2006	0,75	0,97	1,25	2,6	4,53	4,88	5,76	5,3	6,65	8,01	9,4	9,65
ÜFE	2007	-0,05	0,89	1,88	2,69	3,12	2,95	3,01	3,86	4,88	4,84		
TÜFE	2007	1	1,44	2,36	3,6	4,12	3,82	3,09	3,11	4,14	6,08		

Ekonomideki en kırılgan nokta olarak görülen sıcak para akımındaki belirsizlikler fiyat istikrarı açısından da bir sorun olarak önümüzde durmaktadır. Bu konuda uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standart&Poor's'un Eylül ortasında yaptığı uyarı ile küresel faktörlerin etkisiyle gerçekleşecek bir kur düzeltmesinin enflasyon üzerinde muhtemel negatif etkisi göz ardı edilmemelidir. Bunun yanında genel seçimler ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri

nedeniyle var olan belirsizliklerin ortadan kalkması ile yurtdışında beklenen talep artışı, fiyat istikrarının önüne duran bir diğer belirsizliktir.

Geçtiğimiz aylarda enerji fiyatlarındaki artış ve işlenmemiş gıda ürünlerinin fiyatlarındaki yükseklik enflasyonu olumsuz yönde etkilemiştir. Enflasyonun temel belirleyicilerinden olan iç talep, enerji fiyatları ve kurdaki değişiklikler önümüzdeki aylarda enflasyonun seyrini belirleyecektir.

Bununla birlikte sıkı maliye politikasının kısa sürede sonuç vermesi mümkün değildir. Fakat gerek bütçe üzerindeki faiz yükünün düşürülmesi gerekse ekonomik istikrarın sürdürülebilirliği açısından olumlu bir adımdır.

2007 yılı 10. ay itibariyle, kümülatif bazda enflasyon TÜFE'de % 6,08, ÜFE'de ise % 4,84 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran Merkez Bankasının açık enflasyon hedeflemesine geçmesinin ikinci yılındaki öngörüsü olan % 4'ün üstünde gerçekleştiğini göstermektedir.

TÜFE

Ekim ayı itibariyle TÜFE aylık (1,81), on aylık (6,08), yıllık olarak ise (7,70) olarak gerçekleşmiştir. TÜFE'de ana harcama grupları itibariyle, bir önceki aya göre en yüksek artış (8,22) ile giyim ve ayakkabı grubunda gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı ayına göre TÜFE'de en yüksek artış (14,71) ile gıda ve alkollü içecekler grubunda gerçekleşmiştir.

ÜFE

Ekim ayı itibariyle ÜFE aylık (-0,13), on aylık (4,84), yıllık olarak ise (4,41) olarak gerçekleşmiştir. Aylık değişim tarım sektöründe (1,28), sanayi sektöründe (-0,47) olarak gerçekleşmiştir.

Gerçekleşen yıllık düşüşün arkasında parasal sıkılaştırmanın gecikmeli etkileri ve yüksek baz etkisi belirleyici olmuştur.

Kamu harcamalarında meydana gelen gevşemenin enflasyon üzerindeki kısmi etkileri Ekim ayı enflasyon rakamlarının açıklanmasıyla ortaya çıkmış görünüyor. Bu yüzden önümüzdeki dönemde, Maliye Bakanlığının tasarruf genelgesi ile harcamaların tasarruf altına alınması amaçlanmakta bu ise uygulanabildiği ölçüde para politikasındaki istikrara katkıda bulunulacağı düşünülmektedir. Kaldı ki açıklanan Ekim ayı enflasyon rakamları olumsuz olarak değerlendirilmekte ise de çekirdek enflasyonun mart ayından bu yana sürdürdüğü düşüş eğilimi devam etmektedir.

SONUÇ

2007 yılı ilk yarısındaki iç talep, enflasyondaki düşüş eğilimini destekleyecek düzeyde gerçekleşmiştir. Özellikle özel tüketimdeki artışın sınırlı oluşu enflasyon üzerinde belirleyici olmuştur. Fakat bu dönemdeki siyasi belirsizlikler ve seçimler sebebiyle ertelenen iç talepteki artış, kurlarda meydana gelecek dalgalanma ve yüksek seyreden enerji fiyatlarının düzeyi enflasyonun rotasını belirleyecektir.